

REMISSYTTRANDE

Ert Dnr: M2022/00853

2022-07-08

m.remissvar@regeringskansliet.se

anna.cedrum@regeringskansliet.se och

cecilie.windspoll@regeringskansliet.se

REMISS AV EU-KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL INDUSTRIUTSLÄPPSPORTALS FÖRORDNING OCH REVIDERAT INDUSTRIUTSLÄPPSDIREKTIV KOM (2022) 157 OCH KOM (2022) 156

IKEM - Innovations- och kemiindustrierna har beretts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad remiss och vill med anledning därav framföra följande. Remissyttrandet avser endast förslaget till reviderat industriutsläppsdirektiv.

IKEM är en bransch- och arbetsgivarorganisation som representerar 1 400 medlemsföretag inom kemi-, Life Science-, plast- och materialbranscherna. Vi sysselsätter ca 70 000 medarbetare. Totalt står våra företag för drygt 20 % av Sveriges export och förser även övrig svensk exportindustri med avancerade insatsvaror.

IKEM ställer sig bakom det remissvar som lämnats av Svenskt Näringsliv med referensnr 2022-67. Utöver det som framförs av Svenskt Näringsliv vill IKEM göra följande tillägg.

Vi delar och stödjer EU:s mål som angivits i den europeiska gröna given och industrin arbetar intensivt för att åstadkomma en grön omställning. Vi uppskattar också kommissionens ambition att göra IED mer effektivt, snabbare och mer stringent i det fortsatta arbetet med utsläppsminskningar. Vi befarar dock att förslaget i dess nuvarande form troligen inte kommer att leda till att denna målsättning nås.

Generella synpunkter

- Tillståndsprocesser får inte förlängas utan måste förenklas och förkortas för att vi ska klara en snabb industriell omställning.
- Byråkratiska krav utan miljönytta, så som Environmental Management Systems, måste undvikas.
- Att blanda olika lagområden leder till ökad komplexitet av miljörätten och bör undvikas. Dessutom bör inte IED ändra på redan etablerad lag såsom att bevisbördan läggs på verksamhetsutövaren att bevisa sin oskuld.
- Alla ändringar av IED måste ses i ljuset av europeisk industris konkurrenskraft.

Förslagen i 15.3 och 15.4

- Tillämpa hela BAT-intervallet för att maximera den totala miljönyttan i stället för kravet på att lägsta utsläppsgränsvärdet alltid ska vara utgångspunkt (art 15.3)
- Bibehåll dispensmöjligheter för utsläppsgränsvärden över det övre BAT-intervallvärdet (art 15.3 och 15.4)
- Undvik bindande krav på resurshushållning (krav på råvaror, energi, vatten, kemikalier etc.) (art 15.3a)

IKEM anser att det inte är lämpligt att sätta strängaste nivå på utsläppsgränsvärden utan att hela BAT-intervallet ska tillämpas för att maximera den totala miljönyttan. Eftersom optimering av olika parametrar påverkar olika miljöaspekter, vilket måste beaktas och anpassas efter lokala förhållanden.

Det är också viktigt att dispenser fortsatt ska kunna ges för utsläppsgränsvärden över det **övre** BAT-intervallvärdet och att det finns en flexibilitet för de fall där intervallet inte kan nås. IKEM anser att det är viktigt att proportionalitetsprincipen beaktas så att dispenser är möjliga där bedömning av miljövinst är ringa och kostnad för reningsteknik är hög. Dessutom är det viktigt att anpassningar är möjliga efter tekniska och lokala förutsättningar.

Vidare anser vi att det är viktigt att personalresurser och investeringsmedel kan läggas på den omställning som krävs för minskad klimatpåverkan och inte på att reducera små utsläpp till ännu lägre utsläpp. Alla nya krav som förs in kommer medföra mer administrativ börda och utredningar kring hur verksamheten påverkas och vad som krävs för att efterleva de nya kraven. Det tar resurser från annat viktigt arbete.

Ovanstående argument illustreras i det följande med några konkreta exempel.

Många verksamhetsutövare skulle få problem med att klara alla parametrar på lägsta BAT-AEL. Siffrorna i tabellen nedan utgör årsmedelvärden 2017-2021. Dock så ingår all drift i siffrorna nedan, även ej normal drift. Siffrorna är jämförda med minsta BAT-AEL (gul kolumn). Bedömningen är dock att även om ej normal drift räknas in skulle det generellt vara omöjligt att nå allra lägsta BAT-AEL utan omfattande tekniska ändringar.

medför högre fosforhalter från bottenblåsningen av pannan. Skulle däremot mängden fosfor minskas uppstår istället sk pannsten. Detta visar på att vissa förhöjda halter kan vara nödvändiga för att inte få problem på andra ställen i produktionen som kan bidra med större problem.

Förutsättningarna skiljer sig också betydligt åt om en anläggning producerar en sorts produkt eller flera olika, samt om det är en vanligt förekommande produktion eller någon form av unik process eller produkt. I exemplen nedan beskrivs de problem som kan uppstå vid satsvis (*batch*) produktion samt vid en unik verksamhet.

En verksamhetsutövare producerar produkter batchvis och är utformad för att kunna klara att tillverka över 200 olika produkter. Vanligtvis produceras årligen långt över 100 olika produkter och produktionsflödet varierar stort mellan de olika produkterna. Tillverkningen sker utifrån efterfrågan. Exempelvis tillverkas kemikalier till asfaltsprodukter i större utsträckning under "asfaltssäsongen". Andra produkter tillverkas mer jämnt fördelat under hela året och vissa produkter tillverkas endast någon enstaka gång under året. Variationen av produkter som tillverkas medför att avloppsvattnet och restgasströmmarna ständigt förändras i sammansättning.

En reningsanläggning med ständiga variationer av inflöden kan dock inte optimeras för en specifik sammansättning. Det kan istället krävas komplettering med ytterligare ett eller flera reningssteg för att nå ned till BAT-AEL-nivå.

För en unik verksamhet kan avloppsvatten och de restgaser som genereras sannolikt ha en annan kemisk sammansättning och vid tester av en BAT-teknik för rening av ett sådant avloppsvatten kan det visa sig att reningstekniken inte fungerar alls eller har en lägre reningseffekt än förväntat. Om det samtidigt tillverkas flera olika produktsorter i batchprocesser medför det att avloppsvattnets sammansättning blir varierande, vilket kan leda till en instabil drift i en reningsanläggning.

Det är därför inte säkert att unika verksamheter kan nå samma reningsresultat som de mer vanligt förekommande verksamheterna genom att införa en av de rekommenderade BAT-reningsteknikerna. För att nå till sådana låga nivåer behöver unika verksamheter (troligtvis) kombinera ytterligare flera BAT-reningstekniker och andra tekniker som inte är BAT. Varje utökat antal reningssteg gör att investerings- och driftkostnaden för att nå BAT-AEL:erna stiger avsevärt.

I vissa fall kan det vara så att ingen existerande BAT-teknik fungerar så bra för en unik verksamhet att ens ett övre värde i ett BAT-AEL-intervall kan innehållas för vissa parametrar. Det kan innebära enorma kostnader för att införa fungerande reningsteknik, men som ändå medför negativa konsekvenser i form av exempelvis ökad avfallsmängd. Sammantaget kan alltså en reningslösning innebära att den inte är hållbar ur ett miljöperspektiv. Detta eftersom den skulle rena bort ett utsläpp som har försumbar miljöpåverkan medan reningsanläggningen skulle förbruka energi, material, kemikalier och generera ett svårbehandlat avfall.

I den svenska tillståndsprövningen, enligt miljöbalken, ingår en möjlighet för domstolen att väga miljönyttan av ytterligare reningssteg mot kostnaderna för ytterligare rening. En sådan möjlighet behöver även finnas i IED.

Ytterligare argument för att den nedre gränsen i BAT-intervallet inte är lämpligt som utsläppsgräns är kopplat till analysmetoder. Exempelvis så är analyser av komplexa avloppsvatten svårare att genomföra och rapportgränserna är ofta förhöjda på grund av provernas matris. För dessa avloppsvatten kan det vara omöjligt att analysera ned till det lägre värdet i BAT-AEL:en, vilket medför problem.

Ett exempel är en verksamhet som har ett komplext vatten där metoden för suspenderad substans har förhöjd rapporteringsgräns till 5 mg/l. Enligt standarden är rapporteringsgränsen 2 mg/l. Ett enskilt uppmätt värde ovanför rapporteringsgränsen kommer då att orsaka att årsmedelvärdet överskrider 5 mg/l, även om samtliga andra värden är under 5 mg/l. Statistiskt sett skulle flera mätvärden under 5 mg/l ha mätts upp om rapporteringsgränsen istället hade kunnat vara < 2 mg/l och de lägre värdena skulle ha tagit ned årsmedelvärdet till under 5 mg/l och den lägre nivån i BAT-AEL:en skulle klarats. Även för metaller är flera BAT-AEL-intervallens nedre värden mycket nära gränsen för komplexa avloppsvattens rapporteringsgränser. Det innebär att sådana verksamheter kan få svårare att efterleva den nedre gränsen. De nedre gränserna i BAT-AEL-intervallen är därför olämpliga som utsläppsgränser - det blir en för liten marginal till metodernas begränsningar, särskilt för komplexa avloppsvatten och restgaser.

IKEM Innovations- och Kemiindustrierna i Sverige

Rebecca Wennerberg
Miljöjurist